

Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży
Supporting child and adolescent development

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV / Semestr VIII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	4	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	40	54			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z możliwościami psychologicznego wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży w zróżnicowanych kontekstach instytucjonalnych i organizacyjnych.
2.	Przekazanie studentom wiedzy na temat potwierdzonej empirycznie skuteczności określonych interwencji i programów wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży.
3.	Zapoznanie studentów z holistyczną, pozytywną perspektywą na rozwój dzieci i młodzieży uwzględniającą szerszy kontekst społeczny.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie konteksty i środowiska rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży oraz proksymalne i dystalne czynniki biorące udział w tym procesie.	PS_WG06_Mgr PS_WG12_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie możliwości i metody wspierania rozwoju dzieci i młodzieży, ich teoretyczne podstawy oraz bazę danych empirycznych na temat ich skuteczności.	PS_WG01_Mgr PS_WG06_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna i rozumie współczesne instytucjonalne i organizacyjne możliwości wspierania rozwoju dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem roli psychologa.	PS_WG01_Mgr PS_WG06_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi dokonać szczegółowego opisu możliwości, potrzeb i zasobów dziecka i/lub osoby młodej pod kątem opracowania planu wspomaganie rozwoju.	PS_UW03_Mgr PS_UW06_Mgr PS_UK01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).
U2	Student potrafi dobrać interwencje lub strategie wspomagania rozwoju nakierowanej na konkretny problem i leżące u jego podstaw procesy psychospołeczne.	PS_UW03_Mgr PS_UW07_Mgr PS_UK01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).
U3	Student potrafi wykorzystać w praktyce dane empiryczne w celu uargumentowania zasadności wykorzystania danej interwencji lub strategii wspomagania rozwoju przy uwzględnieniu specyficznej konceptualizacji danego przypadku.	PS_UW03_Mgr PS_UW06_Mgr PS_UK01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do	Metody weryfikacji

	(Student jest gotów do)	efektów kierunkowych	efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do szerzenia trafnej i prawdziwej wiedzy dotyczącej rozwoju psychologicznego dzieci i młodzieży.	PS_KO01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do przyjęcia prospołecznej, akceptującej postawy względem dzieci i młodzieży wykazujących deficyty rozwojowe i/lub nieprzystosowanie do regularnych warunków szkolnych ze względu na specyficzne uzdolnienia.	PS_KO02_Mgr PS_KO05_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do uczestniczenia w interdyscyplinarnych zespołach profesjonalistów w zakresie wspierania rozwoju dzieci i młodzieży z zachowaniem reguł etyki zawodu psychologa.	PS_KR02_Mgr PS_KR04_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Rozwój dzieci i młodzieży w perspektywie ekologicznej. Genetyczne, środowiskowe, rodzinne i psychologiczne uwarunkowania i mechanizmy socjalizacji. Zmienne i charakterystyki opisujące środowisko i poziom rozwoju dziecka.	3	1
2.	Socjalizacja jako proces. Cele i funkcje socjalizacji. Specyficzna rola rodziny, środowiska szkolnego, kontekstu kulturowego. Wymiary analizy: czynniki kulturowe, jakość i kompetencja rodzicielska, filozofia edukacyjna i jakość placówek szkolnych.	3	1
3.	Metody socjalizacji: afektywna, behawioralna, obserwacyjna, poznawcza, społeczno-kulturowa. Pośredniczące mechanizmy psychologiczne, przykłady i konteksty działania. Możliwości interwencji psychologicznej: oddziaływania skierowane do rodziców, dzieci, środowisk.	3	2
4.	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży w kontekście rodzinnym. Identyfikacja potrzeb: warunki społeczno-ekonomiczne rodziny, obecne i potencjalne źródła wsparcia, wzorce i schematy funkcjonowania rodziny w określonych obszarach (autorytet/dyscyplina, relacje, komunikacja, kształcenie zdolności). Interwencje psychoedukacyjne i behawioralne skierowane do rodziców – prezentacja, dowody nt. skuteczności.	3	2
5.	Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży w kontekście szkolnym. Gotowość szkolna – definicja, determinanty. Interwencje skierowane na kompensację deficytów w gotowości szkolnej – pisanie i czytanie, podstawy regulacji emocjonalnej i komunikacji społecznej. Wsparcie społeczne i zasoby w kontekście polskiego szkolnictwa.	4	2
6.	Wspieranie rozwoju psychospołecznego. Studium przypadku kompleksowego programu interwencji: wczesna identyfikacja i prewencja problemów społeczno-emocjonalnych, interwencje dla osób w potrzebie. Pomiar efektywności kompleksowych interwencji – praktyczne rozwiązania.	3	2
7.	Wspieranie osiągnięć szkolnych dzieci i młodzieży. Studia przypadków programów identyfikowania i rozwiązywania problemów na poziomie szkolnym. Psychologiczne wsparcie dzieci doświadczających trudności w szkole. Interwencje skierowane do dzieci i rodziców – budowanie motywacji do nauki, rozwiązywanie problemów, budowanie sieci wsparcia.	4	2
8.	Psychologiczne możliwości wspierania rozwoju moralności i postaw. Definicja wartości wg. psychologii. Proces zmiany wartości na przykładzie przeciwdziałania uprzedzeniom – wyniki badań empirycznych. <i>Najma</i> psychologia i postawy dzieci, nauczycieli i rodziców nt. rozwoju dzieci – samospelniające się przepowiednie i możliwości przeciwdziałania im. Rozwój samooceny, sprawczości i krytycznego myślenia w szkole.	3	2
9.	Wspieranie rozwoju motorycznego, sensorycznego i poznawczego dzieci. Przegląd i charakterystyka popularnych metod. Dostępność dowodów empirycznych: metoda Tomatisa, integracja sensoryczna, komunikacja wspomaganą, programy ćwiczenia kreatywności.	4	2
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przykładów i przypadków, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)

	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100%

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	25	39
2.	Przygotowanie do egzaminu	15	15
Razem		40	54

Literatura obowiązkowa

1.	Rafał-Luniewska, J. (2017). Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – pytania i odpowiedzi. W: J. Rafał-Luniewska (red.), <i>Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w teorii i praktyce</i> , 19-28. https://core.ac.uk/download/pdf/196530572.pdf#page=19
2.	Jeong, J., Franchett, E. E., Ramos de Oliveira, C. V., Rehmani, K., & Yousafzai, A. K. (2021). Parenting interventions to promote early child development in the first three years of life: A global systematic review and meta-analysis. <i>PLoS medicine</i> , 18(5), e1003602.
3.	Twardowski, A. (2014). Nowa koncepcja wczesnego wspomagania rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami. In <i>Forum Pedagogiczne</i> (Vol. 1, pp. 15-33). Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Literatura uzupełniająca

1.	Zhang, L., Ssewanyana, D., Martin, M. C., Lye, S., Moran, G., Abubakar, A., ... & Malti, T. (2021). Supporting child development through parenting interventions in low-to middle-income countries: an updated systematic review. <i>Frontiers in Public Health</i> , 9, 671988.
2.	Morrison, J., Pikhart, H., Ruiz, M., & Goldblatt, P. (2014). Systematic review of parenting interventions in European countries aiming to reduce social inequalities in children's health and development. <i>BMC public health</i> , 14, 1-13.
3.	Sanders, M. R., Divan, G., Singhal, M., Turner, K. M., Velleman, R., Michelson, D., & Patel, V. (2022). Scaling up parenting interventions is critical for attaining the sustainable development goals. <i>Child Psychiatry & Human Development</i> , 53(5), 941-952.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	